

IRIS FREDERIX GEEFT MASTERCLASS
SCHILDEREN IN DE FRANSE ALPEN

'Je maakt een landschap
veel bewuster mee als je
het schildert'

HAAR KLEURRIJKE, SENSUELE SCHILDERIJEN WAREN IN JANUARI NOG BIJ GALERIE LAUSWOLT TE ZIEN TIJDENS REALISME, DÉ BEURS VOOR HEDENDAAGSE FIGURATIEVE KUNST. IN APRIL VOLGT ART BRED, WAARNA IRIS FREDERIX IN MEI NAAR FRANKRIJK AFREIST OM EEN MASTERCLASS SCHILDEREN TE GEVEN IN DE UITLOPERS VAN DE FRANSE ALPEN. EEN NIEUWE ERVARING VOOR DE GERENOMMEERDE KUNSTENARES. 'IK WIL EEN OMGEVING CREËREN WAARIN JE JE VERBONDEN VOELT MET EEN STUK HISTORIE.'

TEKST: **ANDY ARNTS**
BEELD: **WIM VAN IJZENDOORN**

Iris Frederix 'in het veld'

'HET IS NOG WAT VROEG VOOR WIJN, HÈ? WIL JE SOMS koffie?' Iris Frederix lacht breeduit, terwijl ze al naar het keukentje loopt van haar ruime Utrechtse atelier. Met haar lange bruine lokken, zorgvuldige kledingkeuze en rode lippenstift zou ze zo het nieuwe gezicht van Chanel kunnen zijn. En zij niet alleen. Ook de vrouwen die zij in bevallige poses op haar doeken vereeuwigt, bezitten dezelfde gracieuze distinctie. 'Die ene is bijna klaar,' zegt ze, wijzend naar een dromerige diva die haar naakte lichaam zedig bedekt houdt met een bontkleedje. 'Ik wil haar deze week voltooien, want ze moet binnenkort mee naar de beurs.'

Haar accent verraadt Limburgse roots. Al jong voelde de in Schimmert geboren kunstenaar dat ze een artistieke roeping had. Op haar achttiende vertrok ze naar Den Haag om daar te gaan studeren aan de kunstacademie. En met succes, want van haar zeven eind-examenwerken werden er al tijdens de eindexamtentoonstelling twee verkocht en ook de andere vijf vonden snel daarna een nieuwe eigenaar.

'Daardoor had ik wat startkapitaal,' vertelt Iris. 'Ik verhuisde naar Amsterdam en kreeg meteen veel portretopdrachten. Op een gegeven moment had ik zelfs een wachtlijst. Dat benauwde me, en bovendien wilde ik niet als 'de portretschilder' worden gezien. Ik had een ander plan voor mezelf, en dus besloot ik om meer op mijn eigen werk te focussen en nog maar twee portretten per jaar te maken.'

Passie voor realisme

Hoewel op de kunstacademie de nadruk vooral werd gelegd op conceptuele kunst, koos Iris voor een veel klassiekere vormtaal en specialiseerde zij zich in realisme.

'Van Gogh was op zoek naar zijn persoonlijke schoonheidsbeleving van het landschap. Dát aspect wil ik overbrengen tijdens de masterclass'

Nogal een gewaagde keus, in zo'n progressieve omgeving ...

'Klopt, op de academie wordt realisme niet echt aangemoedigd, maar het is nu eenmaal de stijl die bij mij past en waarin ik mij prettig voel. Ik ben enorm geïnspireerd door Vélazques en Ingres, de echte klassiekers. Als ik in Parijs ben, kun je me ook altijd in het Louvre vinden, of in het Musée d'Orsay. In het Orsay ga ik ieder jaar kijken naar de prachtige ruwe landschappen van Courbet, evenals naar *Le radeau de la Méduse* (Het vlot van de Medusa) van Géricault in het Louvre. Geweldig, die romantische school.

Weet je welk boek je trouwens eens moet lezen? *De omwenteling van Parijs*. Dat gaat over de Parijse kunstwereld van de tweede helft van de 19e eeuw. Echt prachtige verhalen, zoals over Ernest Meissonier, de maker van *Campagne de France* (Musée d'Orsay, red.), dat een veldtocht van Napoleon verbeeldt. Die man was in zijn tijd enorm succesvol. Hij had een villa die hij constant liet verbouwen, met daaromheen een groot veld dat hij met veel liet "ondersneeuwen". Daarop zette hij dan allerlei figuranten neer om zo die veldtocht na te bootsen.

Alles tot in de kleinste details. Als je zulke achtergrondverhalen leest, dan bekijk je zo'n schilderij daarna met hele andere ogen.'

Liever geen ervaring

In navolging van de oude meesters werkt ook Iris lang aan haar schilderijen, hoewel haar methode in de loop der jaren steeds efficiënter is geworden. 'Vroeger begon ik gewoon en wist ik bijvoorbeeld nog niet wat voor achtergrond erbij zou komen. Tegenwoordig bereid ik het, net als Meissonier, tot in detail voor: ik maak meerdere schetsen en probeer daarin van alles uit. Net zo lang tot ik de ideale compositie gevonden heb.'

Ga je ook zo te werk in je masterclasses?

'Nee, want daarin ligt het zwaartepunt vooral op de techniek. Vanaf level 1 is alles nog heel *basic*. Level 6 is weliswaar de opstap naar eigen ideeën, maar ook dan gaat het nog vooral om het kopiëren van klassieke werken, wat al ingewikkeld genoeg is. Ik leg dat dan ook stapsgewijs uit. Maar voordat je dat level hebt bereikt, ben je al twee jaar bezig.'

Ook als je al enige ervaring hebt?

'Ja. Sterker nog: bij voorkeur liever géén ervaring. Iemand die al een zekere identiteit heeft, is voor mij veel moeilijker om te vormen. Ik zeg altijd: "Probeer je op te stellen als leerling. Ook al ben je een professional." Uiteindelijk vindt iedereen wel zijn weg in mijn masterclasses, want terwijl je de techniek leert, ontvouwt zich vanzelf de kunstenaar in je. Ik heb gezien dat zelfs mensen die aanvankelijk niet wisten dat ze talent hadden, uiteindelijk in staat waren om hele mooie en gevoelige schilderijen te maken.'

De schilderweek in Menglon

Ook voor de schilderweek, die Iris in samenwerking met de Nederlandse cateraar en huiseigenaar Daphne Verlek van Tienhoven in Menglon (departement Drôme) organiseert, is geen ervaring nodig. Ongeacht het niveau van de deelnemers zorgt Iris ervoor dat iedereen met een bevredigend resultaat naar huis gaat.

'We beginnen 's ochtends vroeg om negen uur. Dat moet ook wel, want schilderen in de buitenlucht dwingt je om snelle beslissingen te nemen. Door het veranderende licht heb je geen tijd om te twijfelen. Je móet doorgaan als je de impressie van het landschap op het doek wilt vastleggen. Kijk maar naar Monet, die de kathedraal van Rouen meermalen op verschillende tijdstippen van de dag schilderde. Juist door dat sterk veranderende licht creëerde hij schilderijen met een duidelijk afzonderlijk karakter.'

Is dat ook de opzet, meerdere werken in één week?

'Iedereen is daar vrij in. Wie dat wil mag ook één schilderij maken. Ik raad alleen wel aan om wat kleinere werken te maken waar je hooguit twee dagen aan werkt, zodat het wat beter behapbaar is. Ook qua stijl is alles mogelijk, maar als je maximaal gebruik wilt maken van mijn specifieke kennis, dan kun je je beter op realisme richten. Ook met het oog op een eventuele vervolgcursus in Nederland.'

SPECIALE EN ROUTE AANBIEDING

WIE ZICH VÓÓR 15 APRIL MET DE CODE **ENROUTE-ARTISTIEK** INSCHRIJFT VOOR DE MASTERCLASS VAN IRIS FREDERIX, ONTVANGT GRATIS HAAR OEUVREBOEK T.W.V. € 50,-. IN DEZE PRACHTIGE HARDCOVER EDITIE NEEMT IRIS U MEE EN ROUTE DOOR HAAR WERKEN VAN DE AFGELOPEN TIEN JAAR. DE EERSTE AANMELDER KRIJGT BOVENDIEN EEN EXEMPLAAR VAN *DE OMWENTELING VAN PARIJS* VAN ROSS KING T.W.V. € 34,90!

EN ROUTE

'Ook Van Gogh heeft in het veld staan ploeteren'

Je geeft geen workshop, maar een masterclass. Leg je de lat niet te hoog voor een ontspannen vakantie?

'De vraag is: wat is ontspanning? Ontspanning en geluk betekent dat je je ontwikkelt. Aan de ene kant heb je natuurlijk genoeg tijd om in de natuur tot rust te komen. Maar tegelijkertijd zul je voelen dat je groeit, omdat je bezig bent met iets waar je hart ligt. Een landschap maak je ook veel bewuster mee als je het schildert. Ik was nooit een groot bewonderaar van Van Gogh, maar dankzij de tv-serie *Krabbé zoekt Van Gogh* ben ik het een en ander toch in een ander perspectief gaan zien. Van Gogh was ook op zoek naar een persoonlijke waarheid, naar zijn persoonlijke schoonheidsbeleving van het landschap. Dát aspect wil ik overbrengen tijdens de masterclass. Ook door fragmenten uit die serie of andere films te tonen of boeken erbij te halen. Ik wil die gepassioneerde belevingswereld meegeven en een omgeving creëren waarin je je verbonden voelt met een stuk historie. Ook Van Gogh heeft in het veld staan ploeteren, dus zo gek is het niet als jij met hetzelfde probleem worstelt. Als je het in die context plaatst, wordt het allemaal veel levendiger.'

Die levendigheid uit zich ook in de bourgondische ambiance van de masterclass. 'Als we het veld in gaan, wordt tegen het middaguur een grote picknickmand met een warme lunch bezorgd. Daarna heb je tijd voor een siësta, waarna we van vier tot half zeven weer gaan schilderen. Dan volgt een gezamenlijk nabespreking van de resultaten, wat altijd heel aanstekelijk werkt, en gaan we met z'n allen dineren en gezellig naborrelen.'

Elke dag?

'Ja. En tegen het einde van de week gaan we uit eten in een restaurant en maken we uiteraard ook een uitstapje naar een wijnproeverij.'

Weer is daar die brede, wat ondeugende lach. 'Want ja, wie niet van het bourgondische leven houdt, die hoeft ook niet te gaan schilderen, toch?'

